

MOBIL TEXNOLOGIYALAR

Android ruxsatlari: ilovalarga qanday huquqlar berish kerak

Kamera, joylashuv, kontaktlar — qaysi ruxsat nimaga kerak va maxfiyligingizni qanday boshqarasiz.

Muallif: **Xurshidjon Yunusov** • 6 oktabr 2026

Har bir ilova telefoningizdagi ma'lumotlarga kirish uchun **ruxsat** so'raydi. To'g'ri berilgan ruxsat ilovaning ishlashi uchun zarur, ortiqchasi esa maxfiyligingiz uchun xavf. Android bu tizimni yildan-yilga takomillashtirib kelmoqda.

Ruxsatlar tizimining rivojlanishi

Versiya	Yangilik
Android 6.0 (2015)	Ruxsatlar o'rnatishda emas, ishlatish vaqtida so'raladi
Android 10	Joylashuvga faqat ilova ochiq paytda ruxsat berish
Android 11	Bir martalik ruxsatlar; ishlatilmagan ilovalardan ruxsatlarni avtomatik olish
Android 12	Taxminiy joylashuv, maxfiylik paneli, kamera va mikrofon indikatorlari
Android 13	Bildirishnomalar uchun alohida ruxsat, rasm tanlagich

Asosiy ruxsatlar va ularning ma'nosi

- **Joylashuv** — xarita va taksi ilovalari uchun kerak. Ob-havo uchun "taxminiy joylashuv" yetarli.
- **Kamera va mikrofon** — faqat video qo'ng'iroq yoki skaner kabi ilovalarga bering.
- **Kontaktlar** — messenjerlar uchun tushunarli, lekin chiroq yoki o'yin ilovasiga kerak emas.

- **SMS va qo'ng'iroqlar** — eng nozik ruxsatlardan biri; shubhali ilovalarga hech qachon bermang.
- **Maxsus imkoniyatlar (Accessibility)** — ekrandagi hamma narsani ko'rish va boshqarish huquqi. Firibgar ilovalar aynan shu ruxsatni so'rashni yaxshi ko'radi.

Ruxsatlarni qanday tekshirish mumkin?

Sozlamalar → *Xavfsizlik va maxfiylik* → *Maxfiylik* → *Ruxsatlar boshqaruvi* bo'limida (nomlar ishlab chiqaruvchiga qarab farq qiladi) har bir ruxsat qaysi ilovalarga berilganini ko'rasiz. Maxfiylik panelida esa so'nggi 24 soatda qaysi ilova joylashuv, kamera yoki mikrofondan foydalanganini kuzatish mumkin.

Oddiy qoida

Ruxsat so'ralganda o'zingizdan so'rang: "Bu ilova o'z vazifasini bajarishi uchun shu ma'lumot rostdan kerakmi?" Agar javob "yo'q" bo'lsa — rad eting. Ilova baribir ishlasa, demak ruxsat ortiqcha edi.

Ilovalarni faqat Google Play kabi rasmiy do'konlardan o'rnating va noma'lum manbadan kelgan .apk fayllarni ochmang.